

RS § 196 Justering av taxor och avgifter bibliotek

Ärendenummer: RS 2026/1094

Paragraf föregående instans: KFB § 31

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Revidering av taxor och avgifter för biblioteken antas.

Regionstyrelsens beslut

- Ändring av åldersgräns för uttag av avgifter för biblioteken antas.

Sammanfattning

Biblioteken på Gotland och Uppsala universitetsbibliotek Campus Gotland har tillsammans tagit fram ett nytt låneavtal som nya låntagare ska godkänna och skriva under för att kunna öppna ett bibliotekskonto. Detta avtal är förenklat och innehåller färre regler för att det ska vara lätt för alla att läsa igenom och ta till sig.

Syftet med huvuddelarna i avtalet är att:

- Låntagaren förbinder sig att följa och kontinuerligt uppdatera sig om lånereglerna som finns på bibliotekens webbplats.
- Biblioteken förbinder sig till att hantera låntagarens personuppgifter korrekt.

Samtidigt som låneavtalet ändras passar biblioteken på att ändra några av bibliotekens avgifter och åldersgränser som finns beskrivna i dokumentet *Taxa för Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning*.

För att bättre leva upp till barnrättsperspektivet vill biblioteken att barn över 15 år själva ska kunna skriva under låneavtalet. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 16, har barn rätt till ett privatliv och integritet, även när det gäller lån av böcker och medier på bibliotek. Denna artikel gäller alla barn, men biblioteken vill prova åldersgränsen 15 år. Detta för att man ofta har legitimation och troligtvis själv kan ta ansvar för sina lån vid denna ålder.

Att ge barn från och med 15 år möjlighet att själva skriva under låneavtalet utan vårdnadshavarnas tillstånd kräver att ansvarsfrågan löses och därför vill biblioteken ta bort alla avgifter för denna grupp. Förseningsavgifterna för böcker är redan borttagna, återstår gör avgifter för förstörd eller förkommen media. Förslaget är att inte ta ut ersättning för förstört eller förlorat material för personer från 18 år.

På grund av detta önskar biblioteken höja åldersgränsen för dyrare lån som kursböcker och tv-spel till 18 år.

Förslag på övriga kostnader som tas bort ur dokumentet *Taxa för Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning*.

Administrativ faktureringskostnad på 50 kr/utskick, för att lättare kunna makulera fakturor om det förlorade mediet kommer tillbaka.

Avgiften för förlorat lånekort på 10 kr, för att denna avgift inte längre behövs.

Politiska beslut kring småkostnader som tygkassar, för större flexibilitet vid ändring av utbud och upphandlingar med mera.

Sammanfattning av föreslagna ändringar:

- Barn från och med 15 år ska själva kunna skriva under låneavtalet.
- Ta bort ersättning för förstört eller förlorat material för personer under 18 år.
- Ta bort administrativ faktureringskostnad på 50 kr/utskick.
- Ta bort avgiften för förlorat lånekort på 10 kr.
- Ta bort politiska beslut kring småkostnader som tygkassar.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att de föreslagna revideringarna av avgifter för biblioteken, samt ändringarna av åldersgränser är adekvata, uppfyller barnkonventionen och ökar flexibiliteten i verksamheten.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Taxa för Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning 2026-06-15

Låneavtal 2026-04-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-24